Teollisuuden on mentävä

Derrick Jensen

2002

Muutama vuosi takaperin kysyin eräältä ystävältäni, ”Jos voisit elää millä tahansa teknologian tasolla niin mikä se olisi?”

Ystäväni osaa olla kunnon jäärä. Hän oli taas sillä tuulella. ”Älä kysele typeriä.” hän sanoi. ”Voimme fantasioida niin paljon kuin tahdomme, mutta ainoa kestävä teknologian taso on kivikautinen. Tämä mikä meillä nyt on, on vain mitä vähäisin välähdys – olemme vain yksi kuudesta tai seitsemästä sukupolvesta, joiden koskaan täytyy kuulla polttomoottorien (etenkin kaksitahtisten!) kamalaa ääntä – ja ajan myötä palaamme siihen tapaan jolla ihmiset ovat eläneet suurimman osan olemassaolonsa ajasta. Viimeistään parin sadan vuoden päästä. On kysymys ainoastaan siitä, mitä maailmasta on jäljellä kun tulemme siihen pisteeseen.”

Hän on tietenkin oikeassa. Ei tarvitse olla ruudinkeksijä tajutakseen että mikä tahansa uusiutumattomiin luonnonvaroihin perustuva sosiaalinen järjestelmä on jo määritelmänsä mukaan kestämätön: itse asiassa sen tajuaa luultavasti kuka tahansa paitsi ruudinkeksijä. Samaan tapaan, mikä tahansa kulttuuri joka perustuu uusiutuvien luonnonvarojen uusiutumattomaan kertakäyttöön on aivan yhtä kestämätön: jos jokiin palaa joka vuosi vähemmän lohia kuin edellisenä vuonna, niin jonain vuonna ei palaa enää yhtäkään. Jos ikimetsiä on jäljellä vuosi vuodelta vähemmän, niin ennen pitkää ei jäljellä ole enää vähääkään. Tämä on nähtävissä esimerkiksi siinä kuinka kalakanta toisensa jälkeen on romahtanut eri puolilla maailmaa: kun taloudellisesti arvokkaammat kalat on jo aikaa sitten kalastettu loppuun, niin nyt revitään merestä niin sanottuja roskakaloja, jotka katoavat sivilisaation sananmukaisesti iki-tyydyttymättömään kitaan.

Tämän kaiken voi nähdä myös niin, että mikä tahansa olentoryhmä (ihminen tai toislajinen, eläin tai kasvi) joka ottaa ympäristöstään enemmän kuin antaa takaisin, köyhdyttää väistämättä ympäristönsä, jonka jälkeen heidän on siirryttävä uuteen paikkaan tai huvettava ympäristön mukana. Meidän kulttuurimme – länsimainen sivilisaatio – on köyhdyttänyt ympäristöjään kuuden tuhannen vuoden ajan, alkaen Lähi-idästä ja laajentuen nyt köyhdyttämään koko planeettaa. Miksi kulttuuri muuten joutuisi jatkuvasti laajentumaan? Ja mistä muusta syystä se samanaikaisesti olisi kehittänyt sellaisen vaikuttavan puhetavan -joukon tarinoita jotka kertovat meille kuinka elää- joka ei tee selväksi ainoastaan jatkuvan laajenemisen välttämättömyyttä vaan myös sen toivottavuuden ja jopa eettisyyden? Miksi se olisi muuten kehittänyt tämän puhetavan, jonka seurauksena menemme röyhkeästi aina sinne missä yksikään ihminen ei vielä ole ollut; ja tehnyt tästä puheesta niin syvän perustan, että siitä on tullut meille näkymätön?

Kaupungit, nuo sivilisaation kenties luonteenomaisimmat tunnusmerkit, ovat aina olleet riippuvaisia luonnonvarojen ottamisesta ympäröivältä maaseudulta. Tämä tarkoittaa ensinnäkin sitä, että yksikään kaupunki ei koskaan ole ollut kestävä, eikä tule olemaan, ja toiseksi sitä että jatkaakseen alituista kasvuaan kaupunkien on alituisesti laajennettava alueita joita niiden on alituisesti über-riistettävä: valloitettuja alusmaita. Ymmärrät varmaankin tämän esiintuomat ongelmat, ja lopputuloksen joka tästä rajallisella planeetalla väistämättä seuraa. Jos et pysty tai halua nähdä näitä ongelmia, niin toivon sinulle hyvää menestystä poliittisella tai taloudellisella urallasi. Meidän tapamme vältellä harkitusti ja suorastaan pakkomielteisesti tämän päätepisteen väistämättömyyden tunnustamista ja sen perusteella toimimista on, etenkin seuraukset huomioon ottaen, enemmän kuin vain hieman omituista.

Koska ihmiset eivät yleensä valitse nälkäkuolemaa; koska mieleltään tasapainoiset ihmiset eivät yleensä tuhoa maaperäänsä (maata josta he ovat peräisin); ja koska teollisen tuotannon jatkuminen edellyttää luonnonvarojen tuontia, ei kaupankäynti – vaikka se olisi kuinka epätasa-arvoista tahansa – ole tarpeeksi luotettavaa jotta elämäntapansa voisi perustaa sen varaan. Luonnonvarat on otettava voimakeinoin. Siitä seuraa pitkä sodan historiamme. Tämä piti paikkansa jo aivan alussa, josta antropologi Stanley Diamond kirjoitti: ”Sivilisaatio saa alkunsa ulkopuolisen valloittamisesta ja kotona olevan tukahduttamisesta”; ja tämä pitää paikkansa yhä edelleen, kuten kapitalistinen propagandisti Thomas Friedman tunnustaa: ”Markkinoiden näkymätön käsi ei koskaan toimi ilman näkymätöntä nyrkkiä – McDonalds ei voi menestyä ilman McDonnell Douglasia, F-15 -hävittäjän suunnittelijaa; ja sitä näkymätöntä nyrkkiä, joka tekee maailmasta turvallisen Piilaakson teknologioille, kutsutaan USA:n armeijaksi, ilmavoimiksi, laivastoksi ja merijalkaväeksi.”

Onneksi, koska me emme lajina ole juurikaan muuttuneet viimeisten tuhansien vuosien aikana, sivilisaatiota edeltävistä ajoista, on jokainen syntyvä lapsi vielä ihmisolento. Jokaisella syntyvällä ihmisolennolla on mahdollisuus kasvaa aikuiseksi, joka osaa elää kestävästi rajallisella maa-alalla – jos vain lapselle suodaan mahdollisuus kasvaa sellaisen kulttuurin piirissä, joka pitää kestävyyttä arvossa, joka elää kestävästi, joka palkitsee kestävyydestä, joka kertoo itselleen kestävää elämää lujittavia tarinoita, ja kieltää tiukasti sellaisen hyväksikäytön joka voisi johtaa kestämättömyyteen. Tämä on luonnollista. Tätä on olla ihminen.

Jotta lapsi voisi ”edistyä”, hänet täytyy saada unohtamaan mitä on olla ihminen, ja saada sen sijaan oppimaan mitä on olla sivistetty. Kuten psykiatri ja filosofi R.D. Laing on sanonut, ”Heti syntymän hetkestä alkaen, kun kivikauden lapsi kohtaa 1900-luvun äidin, on lapsi näiden väkivallan voimien armoilla… kuten hänen äitinsä ja isänsä, ja heidän vanhempansa ja isovanhempansa ennen heitä ovat olleet. Näitä voimia kiinnostaa lähinnä tuhota suurin osa lapsen mahdollisista kyvyistä, ja kaiken kaikkiaan ne onnistuvat tässä hyvin. Siihen mennessä kun olemme noin 15-vuotiaita, on jäljellä meidän kaltaisemme olento, puolihullu olio joka on enemmän tai vähemmän sopeutunut mielipuoliseen maailmaan. Tätä kutsutaan meidän aikanamme normaaliudeksi.”

Meidän jokaisen on omalta kohdaltamme tuhottava tämä normaalius.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Derrick Jensen
Teollisuuden on mentävä
2002

Haettu 6.7.2012 osoitteesta: http://takku.net/article.php/20061024161838668
Derrick Jensen: Industrialism Must Go. Green Anarchy #9, Summer 2002.

fi.theanarchistlibrary.org